

Геймификация молиявий саводхонликни ошириш воситаси сифатида

Молиявий саводхонлик инсоннинг ҳаёт сифатини белгилайдиган асосий кўникмалардан биридир. Бироқ унинг муҳимлигига қарамай, аксарият одамлар керакли билимларни мактабда ёки университетда олишмайди. «Бой ота, камбағал ота» бестселлери муаллифи Роберт Киёсаки бу вазиятни ўзгартиришга қарор қилди ва ўзига хос таълим воситаси – Cashflow стол ўйинини яратди. Ушбу кейс Cashflow ўйини бутун дунё бўйлаб кишиларга молиявий саводхонликни ўрганиш, пулни бошқариш ва молиявий эркинликка эришишда қандай ёрдам бераётгани ҳақида ҳикоя қилади.

Роберт Киёсаки – таниқли тадбиркор, сармоядор, педагог, молия ва шахсий ўсишга бағишланган 26 тадан ортиқ китоблар муаллифи. Унинг энг машҳур асари «Бой ота, камбағал ота» халқаро бестселлерга айланди ва 51 тилга таржима қилинди. Киёсаки китобларининг умумий тиражи 40 миллион нусхадан ошади, бу эса уни молиявий таълим соҳасидаги энг нуфузли муаллифлардан бирига айлантиради.

Киёсаки нафақат китоб ёзади, балки маърифатпарварлик фаолияти билан ҳам фаол шуғулланади. Унинг фикрича, анъанавий таълим тизими одамларни реал ҳаётга, айниқса, пулни бошқариш масалаларида тайёрламайди. Одамларга молиявий саводхонликни ўрганишга ёрдам бериш учун у «Cashflow» стол ўйинини ишлаб чиқди, бу инвестиция тикиш, активлар ва пасивларни бошқариш ва стратегик фикрлашни ўргатиш учун кучли воситага айланди.

Муаммо

Молиявий саводсизлик глобал муаммо бўлиб, бутун дунё бўйлаб миллионлаб одамларга таъсир қилади. Кўпчилик ўз даромадлари ва харажатларини тўғри бошқариш, қарзлардан қутилиш, инвестиция киритиш ва пасив даромад олишни тушунмайди. Натижада, улар «каламус пойгаси» деб аталадиган молиявий эркинликка эришиш имконини бермайдиган маош учун ишлашнинг

чексиз циклига тушиб қолишади. Роберт Киёсакининг фикрича, молиявий саводсизлик одамлар кўп ишласа ҳам, камбағал бўлиб қолишининг асосий сабабларидан биридир. Ушбу муаммони ҳал қилиш учун у ўйин орқали ўқитишнинг инновацион ёндашувини таклиф қилди.

Ечим

Cashflow ўйини Роберт Киёсаки томонидан 1996 йилда одамларга молиявий саводхонлик асосларини қизиқарли тарзда ўрганишга ёрдам берадиган таълим воситаси сифатида яратилган. Ўйин ҳар бир инсон дуч келадиган реал молиявий вазиятларни моделлаштиради: даромад ва харажатларни бошқариш, активларга инвестиция киритиш, пасивлардан қочиш ва стратегик режалаштириш.

Ўйиннинг асосий мақсади «каламүш пойгаси»дан чиқиб, молиявий эркинликка эришишдир. Бунинг учун ўйинчилар қуйидагиларни ўрганадилар:

Пул оқимини бошқариш: даромадларни тақсимлаш, харажатларни камайтириш ва кераксиз қарзлардан қочиш.

Активларга инвестиция қилиш: кўчмас мулк, акциялар, бизнеслар ва пасив даромад келтирадиган бошқа воситаларни сотиб олиш.

Пассивлардан қочиш: қайси харажатлар пастга тортишини ва уларни қандай камайтиришни тушуниш.

Стратегиялар тузиш: хавф ва имкониятларни таҳлил қилиш, пухта ўйланган молиявий қарорлар қабул қилиш.

Натижа

Cashflow ўйини глобал ҳодисага айланди. Сўнгги маълумотларга кўра, уни 100 дан ортиқ мамлакатда 10 миллиондан ортиқ одам ўйнайди. Ўйин нафақат одамларга молиявий саводхонликни ўрганишга ёрдам беради, балки тажриба алмашадиган ва бир-бирини қўллаб-қувватлайдиган ҳамфикрлар жамоасини яратади.

Cashflow ўйини геймификация молиявий саводсизлик сингари жиддий муаммоларни ҳал қилиши мумкинлигининг ёрқин намунасидир. Роберт Киёсаки нафақат самарали таълим воситасини яратди, балки бутун дунё бўйлаб миллионлаб одамларни пул ва инвестицияга бўлган муносабатини ўзгартиришга илҳомлантирди.

